

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم انسانی
مرکز برون مرزی
گروه زبان و ادبیات فارسی

پایان نامه :

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته زبان و ادبیات فارسی

عنوان:

بررسی ایهام در شعر صائب تبریزی (ابیات ۳۵۰۰ تا ۷۰۰۰)

مؤلف:

نسرين صلواتی زاده

استاد راهنما:

دکتر حسین نوین

استاد مشاور:

دکتر محمد امین رکنی

خرداد ۱۳۸۵

۱۰۴۱۴۹

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۱

دانشگاه پیام نور
پوی
بسمتعالی
تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان ..... "ایهام در شعر صائب تبریزی (ابیات ۳۵۰۰ تا ۷۰۰۰)" ..... که توسط خانم

...نسرین صلواتی زاده ..... تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.

تاریخ دفاع: ..... ۸۵/۳/۲۲ .....
نمره: ..... ۱۸ .....
درجه ارزشیابی: ..... عالی .....
مجموع

اعضای هیات داوران:

نام و نام خانوادگی: .....
نام و نام خانوادگی هیات داوران

مرتبه علمی: .....
مرتبه علمی استاذ امضا

۱- دکتر حسین نوین استاد راهنما

استاد

۲- دکتر محمد امین رکنی

استاد راهنمای همکار یا مشاور

استاد

۳- دکتر حسن زارعی
استاد ممتحن

استاد

۴- نماینده گروه آموزشی

تقدیم به بهترین هایم که زیباترین ها نثارشان باد

مادر مهربانم

و

روح پاک پدرم

تقدیر و سپاسگزاری

بار الها تو را سپاس که فضلت را کران نیست و شکر تو را زبان نیست

اتمام این پایان نامه حاصل تلاش، راهنمایی‌ها و مساعدت عزیزانی است که خود را قدردان زحمات آنان می‌دانم. بر خود لازم می‌دانم مراتب سپاس و تشکر خود را از کلیه معلمان، اساتید و اندیشمندی که در دوران تحصیلی ام، مرا از انوار بی‌کران دانش خویش بهره‌مند ساخته‌اند ابراز نمایم. از استاد محترم و گرانقدر جناب آقای دکتر حسین نوین که راهنمایی پایان نامه حاضر را قبول زحمت فرمودند و نیز از استاد گرامی، آقای دکتر محمد امین رکنی به پاس قبول زحمت مشاورت این پایان نامه و رفع نواقص و کاستی‌های آن سپاسگزارم و سلامتی و توفیق روز افزون این عزیزان را از خداوند متعال خواستارم.

تشکر و قدردانی ویژه خود را به ریاست و معاونت محترم مرکز برون مرزی جناب آقای دکتر عیسی ابراهیم زاده و خانم نرگس محمدی و همچنین خانم باکویی و خانم دلشادی و خانم انصاری و دیگر عزیزانی که در پیشبرد این پژوهش بنده را یاری فرمودند تقدیم می‌دارم.

در پایان از همسر ارجمند و شایسته ام که با اغماض و فداکاری فرصت ادامه تحصیل را در خارج از کشور فراهم کرده‌اند صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده:	۱
مقدمه	۲
- بیان مسأله و اهمیت آن:	۲
- روش کار:	۲
- بیان اهداف پژوهش:	۲

بخش اول: کلیات

۱-۱- تشکیل دولت صفوی و بر آمدن صفویان:	۴
۱-۲- وضع اجتماعی و اقتصادی ایران در دوره صفوی	۷
۱-۳- وضع ادبی و فرهنگی ایران در دوره صفویه:	۸
۱-۴- وضع شعر و شاعری در این دوره:	۹
۱-۵- موضوعات شعری در عهد صفوی:	۱۰
۱-۵-۱- حماسه‌های تاریخی و دینی:	۱۰
۱-۵-۲- اشعار بزمی:	۱۱
۱-۵-۳- مدیحه:	۱۱
۱-۵-۴- اخلاق و عرفان و حکمت:	۱۱
۱-۵-۵- ساقی نامه:	۱۱
۱-۵-۶- مراثی مذهبی:	۱۱
۱-۶- ویژگی‌های زبانی:	۱۲
۱-۷- قالبهای ادبی در دوره ی صفوی:	۱۳
۱-۷-۱- غزل:	۱۳
۱-۷-۲- مثنوی:	۱۴
۱-۷-۳- قصیده	۱۴
۱-۷-۴- ترکیب بند و ترجیع بند:	۱۴
۱-۸- تعریف سبک:	۱۵
۱-۹- اهمیت و فواید سبک:	۱۶
۱-۹-۱- نفسانیات:	۱۷
۱-۹-۲- تحولات اجتماعی:	۱۷
۱-۹-۳- زمینه ی فرهنگی:	۱۸
۱-۹-۴- مخاطبان:	۱۸
۱-۹-۵- دانشها و اطلاعات و شغل و حرفه ی شاعر:	۱۸
۱-۹-۶- موضوع سخن:	۱۸
۱-۹-۷- محیط جغرافیایی:	۱۸

- ۱۰-۱-تعریف غزل: ۱۹
- ۱۱-۱-ارزش غزل: ۲۲
- ۱۲-۱-تعریف تشبیه ۲۲
- ۱۳-۱-تعریف استعاره ۲۳
- ۱۴-۱-تعریف مجاز ۲۴
- ۱۵-۱-تعریف کنایه ۲۴
- ۱۶-۱-تعریف رمز و نشانه گرایی: ۲۵
- ۱۷-۱-تعریف تخیل و فواید آن: ۲۶
- ۱۸-۱-سبک هندی و رواج آن در دوره ی صفویه ۲۷
- ۱۹-۱-خصوصیات کلی سبک هندی ۲۸
- ۲۰-۱-ویژگی های ادبی سبک هندی: ۲۹
- ۱-۲۰-۱-پیچیدگی و ابهام: ۲۹
- ۲-۲۰-۱-مضمون یابی ۳۰
- ۳-۲۰-۱-خیال پردازی ۳۰
- ۴-۲۰-۱-تمثیل ۳۱
- ۵-۲۰-۱-صور خیال و صنایع بدیعی ۳۱
- ۶-۲۰-۱-تشخیص ۳۲
- ۷-۲۰-۱-ابهام ۳۲
- ۸-۲۰-۱-اغراق و مبالغه آمیزی ۳۳
- ۹-۲۰-۱-یجاز و ابهام ۳۳
- ۱۰-۲۰-۱-گریز از قرار دادهای شاعری: ۳۳
- ۱۱-۲۰-۱-نگرش تازه به طبیعت و محیط اطراف ۳۴
- ۱۲-۲۰-۱-مراعات نظیر ۳۴
- ۱۳-۲۰-۱-کاربرد زبان عوام در شعر سبک هندی ۳۵
- ۱۴-۲۰-۱-لحن و آهنگ خاص شعری ۳۵

بخش دوم: آشنائی با صائب و آثار و سبک او

- ۱-۲-شرح حال صائب تبریزی ۳۶
- ۲-۲-آثار صائب تبریزی ۳۸
- ۱-۲-۲-بیاض یا سفینه صائب ۳۸
- ۲-۲-۲-دیوان کامل صائب ۳۸
- ۳-۲-۲-منشآت ۳۹
- ۳-۲-۳-شیوهی بیان صائب ۳۹
- ۴-۲-۴-ویژگی های شعری صائب ۴۰
- ۱-۴-۲-معنی و مضمون آفرینی در شعر صائب: ۴۰

۴۰	.....	۲-۴-۲-تمثیل در شعر صائب:
۴۲	.....	۲-۴-۵-زیبایی در غرابت
۴۲	.....	۲-۴-۶-صائب و زبان عامه
۴۲	.....	۲-۴-۷-تکرار در شعر صائب
۴۳	.....	۲-۴-۸-معادله سازی
۴۳	.....	۲-۴-۹-تشخیص (شخصیت بخشیدن به اشیاء)
۴۳	.....	۲-۴-۱۰-ایجاز در شعر صائب:
۴۴	.....	۲-۴-۱۱-افکار و اندیشه‌های بلند صائب
۴۴	.....	۲-۵-ضعف و کاستی در شعر صائب
۴۵	.....	۲-۶-تعریف ایهام
۴۵	.....	۲-۷-گونه‌های ایهام:
۴۶	.....	۲-۷-۱-ایهام چند معنایی (توازی)
۴۶	.....	۲-۷-۲-ایهام استخدومی:
۴۶	.....	۲-۷-۳-ایهام کنایی:
۴۷	.....	۲-۷-۴-ایهام تناسب:
۴۷	.....	۲-۷-۵-ایهام ترادف:
۴۷	.....	۲-۷-۶-ایهام تضاد:
۴۸	.....	۲-۷-۷-ایهام اشاری:
۴۸	.....	۲-۷-۸-ایهام گونه گون خوانی
۴۹	.....	۲-۷-۹-ایهام جناس:
۴۹	.....	۲-۷-۱۰-ایهام اشتقاقی:
۵۰	.....	۲-۷-۱۱-ایهام نام وازه‌ای:

بخش سوم: بررسی ایهام در شعر صائب تبریزی ابیات ۳۵۰۰ تا ۷۰۰۰

۵۲	.....	غزل ۳۲۴
۵۲	.....	غزل ۳۲۵
۵۳	.....	غزل ۳۲۶
۵۳	.....	غزل ۳۲۷
۵۴	.....	غزل ۳۲۸
۵۴	.....	غزل ۳۲۹
۵۵	.....	غزل ۳۳۰
۵۶	.....	غزل ۳۳۱
۵۷	.....	غزل ۳۳۲
۵۷	.....	غزل ۳۳۳
۵۸	.....	غزل ۳۳۴

٥٩.....	غزل ٣٣٥
٥٩.....	غزل ٣٣٦
٦٠.....	غزل ٣٣٧
٦١.....	غزل ٣٣٨
٦١.....	غزل ٣٣٩
٦٢.....	غزل ٣٤٠
٦٢.....	غزل ٣٤١
٦٣.....	غزل ٣٤٢
٦٣.....	غزل ٣٤٣
٦٤.....	غزل ٣٤٤
٦٥.....	غزل ٣٤٥
٦٥.....	غزل ٣٤٦
٦٦.....	غزل ٣٤٧
٦٦.....	غزل ٣٤٨
٦٧.....	غزل ٣٤٩
٦٨.....	غزل ٣٥٠
٦٩.....	غزل ٣٥١
٦٩.....	غزل ٣٥٢
٦٩.....	غزل ٣٥٣
٧٠.....	غزل ٣٥٤
٧٠.....	غزل ٣٥٥
٧١.....	غزل ٣٥٦
٧١.....	غزل ٣٥٧
٧٢.....	غزل ٣٥٨
٧٢.....	غزل ٣٥٩
٧٣.....	غزل ٣٦٠
٧٣.....	غزل ٣٦١
٧٤.....	غزل ٣٦٢
٧٤.....	غزل ٣٦٣
٧٤.....	غزل ٣٦٤
٧٥.....	غزل ٣٦٥
٧٥.....	غزل ٣٦٦
٧٥.....	غزل ٣٦٧
٧٦.....	غزل ٣٦٨

٧٦.....	غزل ٣٦٩
٧٧.....	غزل ٣٧٠
٧٧.....	غزل ٣٧١
٧٨.....	غزل ٣٧٢
٧٨.....	غزل ٣٧٣
٧٨.....	غزل ٣٧٤
٧٩.....	غزل ٣٧٥
٧٩.....	غزل ٣٧٦
٧٩.....	غزل ٣٧٧
٨٠.....	غزل ٣٧٨
٨٠.....	غزل ٣٧٩
٨١.....	غزل ٣٨٠
٨١.....	غزل ٣٨١
٨٢.....	غزل ٣٨٢
٨٢.....	غزل ٣٨٣
٨٣.....	غزل ٣٨٤
٨٤.....	غزل ٣٨٥
٨٤.....	غزل ٣٨٦
٨٥.....	غزل ٣٨٧
٨٥.....	غزل ٣٨٨
٨٦.....	غزل ٣٨٩
٨٦.....	غزل ٣٩٠
٨٧.....	غزل ٣٩١
٨٧.....	غزل ٣٩٢
٨٧.....	غزل ٣٩٣
٨٨.....	غزل ٣٩٤
٨٩.....	غزل ٣٩٥
٨٩.....	غزل ٣٩٦
٩٠.....	غزل ٣٩٧
٩٠.....	غزل ٣٩٨
٩١.....	غزل ٣٩٩
٩١.....	غزل ٤٠٠
٩٢.....	غزل ٤٠١
٩٣.....	غزل ٤٠٢

۹۳	غزل ۴۰۳
۹۴	غزل ۴۰۴
۹۵	غزل ۴۰۵
۹۵	غزل ۴۰۶
۹۵	غزل ۴۰۷
۹۶	غزل ۴۰۸
۹۶	غزل ۴۰۹
۹۷	غزل ۴۱۰
۹۷	غزل ۴۱۱
۹۸	غزل ۴۱۲
۹۸	غزل ۴۱۳
۹۸	غزل ۴۱۴
۹۹	غزل ۴۱۵
۹۹	غزل ۴۱۶
۱۰۰	غزل ۴۱۸
۱۰۰	غزل ۴۱۹
۱۰۰	غزل ۴۲۰
۱۰۱	غزل ۴۲۱
۱۰۲	غزل ۴۲۲
۱۰۲	غزل ۴۲۳
۱۰۳	غزل ۴۲۴
۱۰۳	غزل ۴۲۵
۱۰۳	غزل ۴۲۶
۱۰۴	غزل ۴۲۷
۱۰۴	غزل ۴۲۸
۱۰۵	غزل ۴۲۹
۱۰۵	غزل ۴۳۰
۱۰۶	غزل ۴۳۲
۱۰۶	غزل ۴۳۳
۱۰۷	غزل ۴۳۴
۱۰۷	غزل ۴۳۵
۱۰۸	غزل ۴۳۶
۱۰۸	غزل ۴۳۷
۱۰۸	غزل ۴۳۸

١٠٩	غزل ٤٣٩
١٠٩	غزل ٤٤٠
١٠٩	غزل ٤٤١
١١٠	غزل ٤٤٢
١١١	غزل ٤٤٤
١١١	غزل ٤٤٥
١١٢	غزل ٤٤٦
١١٢	غزل ٤٤٧
١١٣	غزل ٤٤٨
١١٣	غزل ٤٤٩
١١٣	غزل ٤٥٠
١١٤	غزل ٤٥١
١١٤	غزل ٤٥٢
١١٥	غزل ٤٥٣
١١٥	غزل ٤٥٤
١١٥	غزل ٤٥٥
١١٦	غزل ٤٥٦
١١٦	غزل ٤٥٧
١١٦	غزل ٤٥٨
١١٧	غزل ٤٥٩
١١٧	غزل ٤٦٠
١١٧	غزل ٤٦١
١١٨	غزل ٤٦٢
١١٨	غزل ٤٦٣
١١٩	غزل ٤٦٤
١١٩	غزل ٤٦٥
١١٩	غزل ٤٦٦
١٢٠	غزل ٤٦٧
١٢٠	غزل ٤٦٨
١٢١	غزل ٤٦٩
١٢١	غزل ٤٧٠
١٢١	غزل ٤٧١
١٢٢	غزل ٤٧٣
١٢٣	غزل ٤٧٤

۱۲۳	غزل ۴۷۶
۱۲۳	غزل ۴۷۶
۱۲۴	غزل ۴۷۸
۱۲۴	غزل ۴۷۹
۱۲۴	غزل ۴۸۰
۱۲۵	غزل ۴۸۱
۱۲۵	غزل ۴۸۲
۱۲۶	غزل ۴۸۳
۱۲۶	غزل ۴۸۴
۱۲۷	غزل ۴۸۵
۱۲۷	غزل ۴۸۶
۱۲۷	غزل ۴۸۷
۱۲۸	غزل ۴۸۸
۱۲۸	غزل ۴۸۹
۱۲۸	غزل ۴۹۰
۱۲۹	غزل ۴۹۱
۱۲۹	غزل ۴۹۲
۱۳۰	غزل ۴۹۳
۱۳۰	غزل ۴۹۴
۱۳۰	غزل ۴۹۵
۱۳۰	غزل ۴۹۶
۱۳۰	غزل ۴۹۷
۱۳۱	غزل ۴۹۸
۱۳۱	غزل ۴۹۹
۱۳۲	غزل ۵۰۰
۱۳۲	غزل ۵۰۱
۱۳۳	غزل ۵۰۲
۱۳۳	غزل ۵۰۳
۱۳۳	غزل ۵۰۴
۱۳۴	غزل ۵۰۵
۱۳۴	غزل ۵۰۶
۱۳۴	غزل ۵۰۷
۱۳۵	غزل ۵۰۸
۱۳۵	غزل ۵۰۹

۱۳۵	غزل ۵۱۰
۱۳۵	غزل ۵۱۱
۱۳۶	غزل ۵۱۲
۱۳۶	غزل ۵۱۳
۱۳۶	غزل ۵۱۴
۱۳۷	غزل ۵۱۵
۱۳۷	غزل ۵۱۶
۱۳۸	غزل ۵۱۷
۱۳۸	غزل ۵۱۸
۱۳۸	غزل ۵۱۹
۱۳۹	غزل ۵۲۰
۱۳۹	غزل ۵۲۲
۱۳۹	غزل ۵۲۳
۱۴۰	غزل ۵۲۴
۱۴۰	غزل ۵۲۵
۱۴۱	غزل ۵۲۶
۱۴۱	غزل ۵۲۷
۱۴۱	غزل ۵۳۸
۱۴۲	غزل ۵۲۹
۱۴۲	غزل ۵۳۰
۱۴۳	غزل ۵۳۱
۱۴۳	غزل ۵۳۲
۱۴۴	غزل ۵۳۳
۱۴۴	غزل ۵۳۴
۱۴۵	غزل ۵۳۵
۱۴۵	غزل ۵۳۶
۱۴۵	غزل ۵۳۷
۱۴۵	غزل ۵۳۸
۱۴۶	غزل ۵۳۹
۱۴۶	غزل ۵۴۰
۱۴۶	غزل ۵۴۱
۱۴۷	غزل ۵۴۲
۱۴۷	غزل ۵۴۳
۱۴۷	غزل ۵۴۴

١٤٧	.....	٥٤٥	غزل
١٤٨	.....	٥٤٦	غزل
١٤٨	.....	٥٤٧	غزل
١٤٨	.....	٥٤٨	غزل
١٤٩	.....	٥٤٩	غزل
١٤٩	.....	٥٥٠	غزل
١٤٩	.....	٥٥١	غزل
١٥٠	.....	٥٥٢	غزل
١٥٠	.....	٥٥٣	غزل
١٥٠	.....	٥٥٤	غزل
١٥٠	.....	٥٥٤	غزل
١٥١	.....	٥٥٦	غزل
١٥١	.....	٥٥٧	غزل
١٥١	.....	٥٥٨	غزل
١٥٢	.....	٥٥٩	غزل
١٥٢	.....	٥٦٠	غزل
١٥٢	.....	٥٦١	غزل
١٥٢	.....	٥٦٢	غزل
١٥٣	.....	٥٦٣	غزل
١٥٣	.....	٥٦٤	غزل
١٥٣	.....	٥٦٥	غزل
١٥٣	.....	٥٦٦	غزل
١٥٣	.....	٥٦٧	غزل
١٥٤	.....	٥٦٨	غزل
١٥٤	.....	٥٦٩	غزل
١٥٤	.....	٥٧٠	غزل
١٥٥	.....	٥٧١	غزل
١٥٥	.....	٥٧٢	غزل
١٥٥	.....	٥٧٣	غزل
١٥٥	.....	٥٧٤	غزل
١٥٦	.....	٥٧٦	غزل
١٥٦	.....	٥٧٧	غزل
١٥٧	.....	٥٧٨	غزل
١٥٧	.....	٥٧٩	غزل

١٥٧	غزل ٥٨٠
١٥٨	غزل ٥٨١
١٥٨	غزل ٥٨٢
١٥٩	غزل ٥٨٣
١٥٩	غزل ٥٨٤
١٥٩	غزل ٥٨٥
١٦٠	غزل ٥٨٦
١٦٠	غزل ٥٨٧
١٦٠	غزل ٥٨٩
١٦٠	غزل ٥٩٠
١٦١	غزل ٥٩١
١٦١	غزل ٥٩٢
١٦١	غزل ٥٩٤
١٦١	غزل ٥٩٥
١٦٢	غزل ٥٩٦
١٦٢	غزل ٥٩٧
١٦٣	غزل ٥٩٨
١٦٣	غزل ٥٩٩
١٦٣	غزل ٦٠٠
١٦٤	غزل ٦٠١
١٦٤	غزل ٦٠٢
١٦٤	غزل ٦٠٣
١٦٤	غزل ٦٠٤
١٦٥	غزل ٦٠٥
١٦٥	غزل ٦٠٦
١٦٥	غزل ٦٠٧
١٦٥	غزل ٦٠٨
١٦٦	غزل ٦٠٩
١٦٧	غزل ٦١٠
١٦٧	غزل ٦١١
١٦٨	غزل ٦١٢
١٦٨	غزل ٦١٣
١٦٨	غزل ٦١٤
١٦٩	غزل ٦١٥

١٦٩	غزل ٦١٦
١٦٩	غزل ٦١٧
١٧٠	غزل ٦١٨
١٧٠	غزل ٦١٩
١٧٠	غزل ٦٢٠
١٧٠	غزل ٦٢١
١٧١	غزل ٦٢٢
١٧١	غزل ٦٢٣
١٧١	غزل ٦٢٤
١٧١	غزل ٦٢٤
١٧٢	غزل ٦٢٦
١٧٢	غزل ٦٢٧
١٧٣	غزل ٦٢٨
١٧٣	غزل ٦٢٩
١٧٣	غزل ٦٣٠
١٧٤	غزل ٦٣١
١٧٤	غزل ٦٣٢
١٧٤	غزل ٦٣٣
١٧٤	غزل ٦٣٤
١٧٥	غزل ٦٣٥
١٧٥	غزل ٦٣٦
١٧٥	غزل ٦٣٧
١٧٦	غزل ٦٣٨
١٧٦	غزل ٦٣٩
١٧٦	غزل ٦٤٠
١٧٧	غزل ٦٤١
١٧٧	غزل ٦٤٢
١٧٧	غزل ٦٤٣
١٧٧	غزل ٦٤٤
١٧٨	غزل ٦٤٥
١٧٨	غزل ٦٤٦
١٧٨	غزل ٦٤٧
١٧٩	غزل ٦٤٨
١٧٩	غزل ٦٤٩

۱۸۰	غزل ۶۵۰
۱۸۰	غزل ۶۵۱
۱۸۰	غزل ۶۵۲
۱۸۰	غزل ۶۵۳
۱۸۱	غزل ۶۵۴
۱۸۱	غزل ۶۵۵
۱۸۱	غزل ۶۵۶
۱۸۲	غزل ۶۵۷
۱۸۲	غزل ۶۵۸
۱۸۲	غزل ۶۵۹
۱۸۳	غزل ۶۶۰
۱۸۳	غزل ۶۶۱
۱۸۳	غزل ۶۶۲
۱۸۳	غزل ۶۶۳
۱۸۴	غزل ۶۶۴
۱۸۴	غزل ۶۶۵
۱۸۴	غزل ۶۶۶
۱۸۵	غزل ۶۶۷
۱۸۵	غزل ۶۶۸
۱۸۵	غزل ۶۶۹
۱۸۶	غزل ۶۷۰
۱۸۶	غزل ۶۷۱
۱۸۶	غزل ۶۷۲
۱۸۶	غزل ۶۷۳
۱۸۷	غزل ۶۷۴
۱۸۷	غزل ۶۷۵
۱۸۷	غزل ۶۷۶
۱۸۸	غزل ۶۷۷
۱۸۸	غزل ۶۷۸
۱۸۸	غزل ۶۷۹
۱۸۸	غزل ۶۸۰
۱۸۹	غزل ۶۸۱
۱۸۹	غزل ۶۸۲
۱۸۹	غزل ۶۸۳

نتیجه گیری: ۱۹۱

منابع و مآخذ: ۱۹۲

چکیده:

هدف ما در این تحقیق بررسی ایهام در شعر صائب تبریزی است ایهام یکی از ظریفترین و راز ناک‌ترین شیوه‌های شاعرانه است که شاعران ظریف کار با به کارگیری آن، هنری‌ترین سروده‌های خویش را پرداخته و از آن برای ساخت و پرداخت سخنانی شبکه وار و پیچیده استفاده کرده‌اند.

صائب از جمله شاعران سبک هندی می‌باشد که در شعرهای خویش بیشتر از ایهام، تمثیل، تشخیص، استعاره و کنایه استفاده کرده و شعر خود را به تخیل و نازکی و باریکی خیال آمیخته است. او شاعری است مضمون آفرین و نکته یاب و ژرف بین و توانایی او در ساختن ترکیبات و استعارات بدیع زیبا و اعجاب‌انگیز است.

این پایان نامه اشاره‌ای دارد به موضوعاتی از قبیل دولت صفوی و شاعران این دوره و وضع ادبی و اجتماعی مردم ایران در این عصر، و نیز به ویژگی‌های سبک هندی و شاعران این سبک که شاعر مورد بحث ما نیز از شاعران این سبک می‌باشد و نیز در مورد ایهام و انواع آن و نمونه‌هایی از ایهام در شعر شاعران ایهام پرداز فارسی که همه این موارد در بخش اول و دوم ذکر گردیده و بخش سوم نیز که موضوع اصلی پایان نامه ما می‌باشد، بررسی ابیات صائب تبریزی از بیت ۳۵۰۰ تا ۷۰۰۰ از جهت آرایه ایهام است. توضیحات هر بیت در زیر بیت مربوطه با شماره غزل ذکر گردیده است.